

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 8. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 8 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 30 vinarjev za vsakokratno za večje inserate in mnogokratne inseriranje znaten popust.

Govor slovenskega mladeniča.

Dragi rojaki! Vrli sinovi slovenskega naroda! V prelepem številu smo se danes zbrali, da se pogovorimo, kaj smo storili, kaj bomo in tudi moramo storiti, da rešimo to, kar se še rešiti da! Dragi rojaki! Poglejmo na desni in levi breg naše Drave in povsod vidimo, kako naši narodni nasprotniki izrabljajo nevednost našega ljudstva v svoje čedne namene. Nepotrebne nemške šole v mariborski okolici, kakor so v Pobrežju, v Studencih, v Radvanju, v Pekrah, v Zgornji Kungoti, v Svičini, v Št. Ilju nad Mariborom, v Kamnici itd., so same mučilnice slovenskih otrok, katere nam vzgajajo najhujše nasprotnike, ki delajo z vsemi močmi pri svojem lastnem bratu in pri svoji lastni krvi največjo škodo narodu slovenskemu! Tako so torej stegnili naši narodni nasprotniki po naših šolah svoje grabežljive kremplje! Kajti dobro so vedeli, kogar je šola, tega je tudi bodočnost!

Nadalje sem opazil, da so se začeli naši narodni nasprotniki v mariborski okolici zelo zanimati tudi za svoj gospodarski napredek. Ustanovili so si v Radvanju pri Mariboru trsnico in drevesnico, nadalje mlekarsko zadrugo v Hočah, nadalje zadrugo vinorejcev ter sadjerejcev in v bližnji prihodnosti bodo celo ustanovili na Pesnici zadrugo za seno. Naj vam povem, kaj misli naše ljudstvo o tem! Ono pravi: Kaj nam pomaga, če se držimo kot Slovenci? Kje imajo Slovenci svoje zadruge, kjer bi prodajali svoje pridelke? Saj nam Slovenci nikdar nič ne odkupijo, medtem ko Nemcem lahko vse prodamo! In ravno s tem si pridobijo naši nasprotniki vedno več pristašev na svojo stran in si v mariborski okolici vedno bolj in bolj utrjujejo svoje stališče na gospodarskem in političnem polju!

Zdaj pa se vprašajmo: Zakaj pa mi Slovenci ne napredujemo, kakor naši nasprotniki? Ako o tem resno premislimo, vidimo, da je naše „Slovensko društvo“ jako nedelavno ter ravno vsled te nedelavnosti tako nazadujemo! Sad svoje nedelavnosti smo videli že lansko leto za časa železnoborskih volitev, ker se je društvo prepozno učelo brigati za nje in ta mandat smo izgubili sled lastne krivde in počasnosti „Slovenskega društva“. Kakor pred volitvami, tako tudi za časa obstrukcije bi bilo moralo sklicati društvo shode po vseh farah in vaseh, da bi naš narod vedel, kaj se gre!

Ali volitve bomo spet imeli prej ali slej, za te je treba že sedaj delati, ako hočemo zmagati. Da hočejo naš mandat (kmetske občine) naši ljubeznjivi nasprotniki, je znano. Saj je rekel eden naših nasprotnikov enkrat g. poslancu Ročiču, da bi še rad doživel čas, ko bo padel mandat v mariborskem okraju v nemške roke. Zato pa bodo naši zagrizeni nasprotniki napeli vse sile, da dobijo ta mandat. Tedaj pa je dolžnost „Slovenskega društva“, po vseh krajih sklicati o pravem času shode ter poučevati naše ljudstvo, da bo vedelo zakaj se gre!

Nadalje še omenim, da se voli v odbor 4 do 5 kmetov, da bodo v odboru sedeli tudi ljudje, ki poznajo razmere našega ljudstva iz lastne skušnjosti in ki bodo tudi resno voljni poprijeti se dela. Kdor pa v javnosti resno delati ne sme, ne more ali noče, ne sodi v odbor političnega društva!

Le izšolajte — nikar se ne bojte! — par okoliških kmetov, ki so dobri gospodarji; le iz-

šolajte jih za politično delo, ti bodo najboljši, najzanesljivejši boritelji za teptano in zapuščeno slovensko ljudstvo v mariborski okolici v narodnem, posebno pa tudi v gospodarskem oziru! In videli boste, da bomo veliko lažje delovali med ljudstvom, ako bomo imeli več kmetskih korenjakov!

Zatorej, dragi rojaki! Pozivljam vas v imenu matere Slovenije na delo ob enajsti uri, da rešimo to, kar se še rešiti da, da nas ne bo obsodil naš bodoči rod, da smo bili nedelavni ter smo vsled naše nedelavnosti popolnoma propadli! Kajti le v delu je rešitev našega naroda, le v delu je rešitev našega gospodarskega programa! Pomagaj nam Bog in sreča junaška!

Franc Grandošek,
slovenski mladenič od Spodnje Kungote v Slovenskih Goricah.

Še enkrat „Maribor“.

Pri nedeljskem zborovanju „Slovenskega društva v Mariboru“ je govoril tudi g. Rebek, predsednik „Slov. obrtnega društva v Celju“. Mladi ljudje smo se razveselili, ko smo zvedeli, da se je prijavil g. Rebek z govorom o potrebi narodnega obrtniškega naraščanja in kako si ga pridobiti. Mladi ljudje smo se tega veselili v svesti si, kako važen faktor da je narodni obrtniški stan v slovenskem političnem oziru in kako krvavo potreben je ravno za Maribor. Seveda, naša oblastna gospoda še nima ravno mnogo smisla za taka vprašanja, saj tako se je precej jasno kazalo predzadnjo nedeljo.

Najzagrizenejši nasprotniki slovenskega življa na Spodnjem Štajerskem so zraven c. kr. uradnikov od slovenskih grošev odebeleli nemškutarski obrtniki in trgovci. Narod trpi s tem neizmerno škodo v gospodarskem oziru, a še večja nevarnost mu preti v narodnopolitičnem pogledu. Obrtniški, trgovski stan tvori nekako vez med priprostim ljudstvom in po akademijah izobraženo inteligenco. Obrtniški stan stoji torej kmetu mnogo bližje, kakor študirano razumnštvo, kmet torej tudi istemu več zaupa, kakor slednjemu. Taka je priprostega ljudstva narava! In ravno s tem naši nasprotniki najbolj operirajo.

Ljubezen do narodnosti zahteva torej, da se na Spod. Štajerskem začnemo bolj zanimati za to vprašanje in se je že tudi po nekaterih krajih, osobito v Celju, na tem polju zelo mnogo storilo in tudi mnogo doseglo. Povsod pa, koder se je pričelo z organizacijo narodnega obrtništva, se je pokazal najhujši nasprotnik — pomanjkanje materije, pomanjkanje denarja. To oviro moramo premagati, ako hočemo dospeti do cilja! Ali kako to doseči?

Pred vsem apelujemo na denarne zavode. Pred vsem treba pridnih in nadarjenih vajencev. Rodoljubi naj bi pazili na to in bi take fante priporočali, da bi se jih podpiralo. Pred vsem pa nam je podpirati zmožne, pridne trgovske in obrtniške pomočnike ter jim iti s primernimi posojili na roko, ako hočejo odpreti lastno trgovino ali lastno delavnico. V tem oziru je že posebno mnogo storila celjska „Posojilnica“, kar je pred vsem zaslug g. dr. Dečka.

Slovenski obrtniki morajo imeti pred vsem take lastnosti, da se jim ne bo treba bati nasprotne konkurence. V to svrhu je pred vsem treba, da si vzgojimo obrtniški in trgovski naraščaj, ki je bil vzgojen tudi po dotičnih stro-

kovnih šolah, po akademijah itd. V take namene naj bi se ustanovljale podpore!

Sploh naj bi se delalo na to, da se začno slovenski sinovi (pred vsem premožnejši) bolj zanimati za narodno-gospodarska višja izobraževališča. Nikakor ne mislim zanikati, da je nam treba akademičnih izobražencev, ali vendar sem mnenja, da smo Slovenci ravno glede višjih šol še preveč enostranski, kajti za višje gospodarske strokovne šole kažemo mnogo premalo zanimanja.

Domače in druge vesti.

— **Prvaška usiljivost.** „D. Wacht“ piše pod tem naslovom: „Nekaj časa sem poskušajo tukajšnji prvaki vgnezditi se v nemške krčme in kavarne. Pri tem so tako žilavi in debeloškozi, da je zanje značilno. Različni migljaji in opazke, ki jih ni mogoče prezreti, in ki jim povedo, da je njihov obisk zopern, jih ne ženirajo niti najmanj. Ker so uvideli, da imajo posamezniki v svojih trudih in naporih premalo sreče, so zdaj prišli na idejo, da si s tem izsilijo pravico, zahajati v nemške lokale, da siloma vdirajo vanje v večjem številu.“ — Nato sledi slučaj, ko je večje število gospodov prišlo v kavarno „Central“ in hotelo tam slovenski govoriti, zato so jim dobri Nemci pokazali vrata. Doslovno se glasi dalje: „Tudi v nekem drugem nemškem lokalu se je vgnezdilo več — „vindišarjev“. Tu pa so šli posebno zvito na delo; vprašali so namreč poprej dekle in hlapce, če smejo noter. Gotovo mora biti posebna zabava, popivati v gostilni, kjer si je treba poprej vstop izprositi. Gotovo ni slepo narodno sovraštvo in nestrpnost, ako to tukaj omenimo in se temu postavimo po robu. Saj uvidimo, da je slednjič za omikanca potreba, da se tuintam zabava tudi enkrat v dostojnih prostorih, a mi hočemo svoje nemške gostilne imeti čiste. Oni so si pribojevali svojo „Trutzburg“ na cesar Jožefovem trgu, imajo v njej svojo gostilno in kavarno, torej naj ostanejo tam, tam naj govore, če hočejo ruski, ali — naše nemške gostilne naj puste namiru. Zakaj nobenemu nemškemu Celjancu ne pride na misel iti v „Narodni dom“? — Nadalje list „D. Wacht“ grozi, da bodo Nemci nabili Slovence, ako bodo še nadalje zahajali v nemške gostilne ter jih motili pri zabavi s svojim sramotnim in izzivalnim usiljevanjem. „Tudi nemška potrpežljivost ima svoje meje“. List spominja na nečuvstvo gonjo in protislovenske izgrede ob času češkega poseta in končuje: „Nikdo nam ne more zameriti, ako nočemo v urah, kadar se hočemo zabavati, videti svojega najhujšega sovražnika. Značilno samo je, da ravno slovenska inteligenca, ki vedno v ustih nosi geslo „Svoji k svojim“, noče ostati v „Narodnem domu“. — Za te besede smo zelo hvaležni nemškemu listu, ker so bile odkrite in poštene. Koliko smo že sami pisali zoper to, da zahajajo nekateri akademični in neakademični „narodnjaki“ v nemške gostilne, a brezvspešno! Zdaj so se Nemci sami postavili v bran in jasno povedali, da nas nočejo v svoje gostilne, torej v obrti, trgovine in kramarije, ker se jim studimo kot nadležna bolezen, ker hočejo imeti svoje prostore čiste! Kdor ima sploh le še malo dostojanstva in ponosa, kdor se zaveda, da je človek, ki si ne da pljuvati v obraz, se mora dosledno in strogo po tem rav-

pati. Nekaj zanimivih in značilnih dejstev si prihranimo za prihodnjic.

— **Občinske volitve v Šoštanju** se, vrše kakor že naznanjeno, dne 15. t. m. v vseh treh razredih. Vsak razred voli po 6 odbornikov in po 3 namestnike. Od zdaj naprej imel bo de trško-občinski zastop v Šoštanju 18 odbornikov in 9 namestnikov, torej skupaj 27 zastopnikov, med tem, ko jih do sedaj bilo samo 18. Volitev se vrši v slovenski šoli, in sicer v II. razredu. — Slovence sta zagotovljena drugi in tretji razred. Zmaga bode torej na slovenski strani! Vsi rekurzi, vse pritožbe od strani nemčurjev niso nič pomagale. — Tudi nemško nacionalni poslanec Pommer se je s svojo znano zlagano interpelacijo pošteno vrezal!

— **Nečyven škandal.** Laški okrajni zastop je dovolil v jako burni seji v pokritje stroškov slavnosti nemškega „Schulvereina“. 200 kron prispevka. Škandalozno! Natančneje o tem prihodnjic.

— **Slovenska Bistrica.** „Razni stvori, ki so si nemščino prilastili za svoj materni jezik, napadajo bistriške Slovence na najzlobnejši način. Posledice se že kažejo. Drevo, ki so ga vsadili renegatje, jim bo donesl grenke sadove. Slovenci so doslej spali, a se dramijo: prebudili so jih sirovi sunki. Vzporejmo boj, na katerega jih kličejo odpadniki.“ — Ta glas prihaja iz Slovenske Bistrice. Mi bomo pozorni.

— **Veliki koncert „Celjskega pevskega društva“.** Že zadnjič smo poročali na kratko o popolnem uspehu velikega koncerta; danes poročamo obširneje, ker ta koncert je za Celje tako redek phaenomen, da zasluži, da se bavimo z njim obširneje. Nastopilo je 22 dam in 35 moških in peli so kot iz enega gila. Navzoči strokovnjaki so primerjali ta koncert istemu „Slavjanskemu“ in bili enega mnenja, da je naš koncert istega nadkrilil. V ritmu vse polno življenja, preciznost v predavanju, nijansiranje od najfinejšega ppp do mogočnega, a blagega ff, točno živo energično akcentuiranje in fino čustvovanje so presenetili pri sleherni pesmi poslušalca; drugi zopet primerjali so kaj častno naš koncert istim „Glasbene Matice“ v Ljubljani, ki stoji v zenitu pevske umetnosti, in za katerimi je naš koncert zaostal le kvantitativno, ne pa kvalitativno. — V posameznih glasovih smo občudovali čisto zveneče soprane, ki so liki škranjčku žvrgoleli najvišje glasove, srebrno čisto in pa nizke kontra base, ki so kaj mogočno podlagali z jasnimi kontra C, liki harmoniju valovajočemu se zboru. In od zbora razločevali so se solisti gospice Kokalj in Šotl, z nežnimi, srčkanimi in gospodje Varensky in dr. Gvidon Serbec z strokovnjaško izbornostjo izšolanimi, lepimi glasovi. Gospod dr. Gvidon Serbec in gospica Anka Vrečerjeva nastopila sta še posebej v solospelih ter žela burni aplavs. Bodi čestitavo! Izmed kompozicij ugajala je poleg „Rukoveta“, „Hercegovska“. Impozantna moč in energija razvijala se je v „allegro brillante“ tempu, karakterizirajoča ljut naval na „vrage proklete“, zopet najnežje je donela v stavku „naše deve so jokale“. V „Vasovalcu“ opazovali smo duševno analizo te pesmi — ki je podana v glasovih. Posebno jasno izražena je srce pretresujoča obupna boleš v zmanjšanem septimnem akordu na koroni. „Večerna pesem“ pela se je z vso divoto pianissima, izrazujočega spomin na domovino in ki je naraščal v vedno burnejšem hrepenenju do mogočnega ff, veleč večernim zvonovom, naj pozdravijo „njene oči ljubeznive“. V „Grajski hčeri“ bil je diven prehod mej brenčim zborom in povratkom prvega stavka. Umetniški uspeh tega koncerta je bil popoln in je brezdvomno vse dosedanje daleč nadkrilil.

— **III. slovenski raj,** ki je sledil velikemu koncertu se je vršil letos neprisiljeno-veselo in domače. Kakor udje eneinstve rodline, ki se dolgo časa niso videli in se snidejo zopet in radujejo skupaj, tako veseli so se zdeli opazovalcu gostje III. slov. raja. Najbolj je radovedne posetnike, ki so prihrumeli iz koncertne dvorane v paradiž, vlekla nase krasna, s smrekovim lubjem pokrita stavbica „Prleška koča“, pred katero so se utaborili Prleki in njihovi gostje. Postavil jo jim je g. Juro Detiček jako imenitno, prav kakor mojster s patentom. Od te koče se je razprostirala na vse strani ona vesela in neprisiljena živahnost, katera je dala celemu raju svoj poseben značaj. Na skrajni desnici pa se je zagrnil v tajno

senco in čarobne draperije, nahajal krasni od g. Pavla Detička postavljeni paviljon, kje so na visokih s cvetjem okrašenih predalih stale hrabre baterije penečega se šampanjca. Nudile so ga gostom pod vodstvom gospe Majdičeve gospe dr. Fermečeve in gđ. Mila Serbec. V čitalniški dvorani je bila po nasvetu gospe Mirnikove na popolnoma nov način aranžirana kavarna, kjer so gospodovale gospe Venturini in Vidic ter gospodične Cilenšek, Kupljen in Vrečer ter odganjale s svojo črno robo previsokoletne duhove šampanjca. V „büffetu“ je skrbela gospa Miklavčeva z raznimi s finim okusom aranžiranimi in pri vsem tem jako cenimi jestvinami. Njene pomagalko so bile gospe Salničeva in gospe prof. Voglarjeva ter gospodičini Kokalj in Pavla Miklavc. Največja živahnost je vladala v gostilni, kjer sta točili gospe Mirnik in Vanič izvrstno vino in pivo, pri čemur jima je pomagal g. Juro Detiček in gospodične Jarmošek, Kosi, Marušek, Cizelj, Fon, Korošec, Kmecl, Strah, Novak, Vošnjak, Ban. Gg. Prleki so se seveda zbirali okolu prleške koče, kjer so dobili imenitne od gospe dr. Schwabov in njene sestre Anice Kavčič napravljene gibanjce in pristno prleško vino. Na prleški koči pa je dremal kaj humoristično napravljeni pijanček. Nežni spol se je zbiral okolu gospodične Dolinar in Kupljen, ki sta nudile raznovrstne sladčice. Ločen od vsega materialnega je stal v veliki dvorani paviljon cvetic, katere sta prodajali gospodičini Jožica Gregorin in Olga Serbec. Gospodična Strašekova je prorokovala kot ciganka na karte in je z mladim zamorčkom vred pripomogla mnogo k občnemu veselju. Gospod aranžer zasluži vso hvalo, da je pri vseh ovirah našel pravo pot in s svojo mu lastno družabnostjo prinesel sam med goste ono veselo razpoloženje, katero je vladalo do belega dne. Glede gmotnega uspeha poda odbor v kratkem natančno poročilo, ker še zdaj računi niso urejeni. Zvedeli smo samo toliko, da se je obrnil g. prof. Voglar v imenu odbora na rodoljube v slovenskih trgih s prošnjo za prispevke in da so poslali vrli Žalčani po gospodičnih Senica in Virant nabranih 100 K 38 vin. in Šoštanjčani po gospej Kolšekovi množino izvrstnega vina in jestvin ter 5 kron v denarju.

— **Šmartno v Rožni dolini** je bil cilj pešizleta celjskih in žalskih Sokolov v nedeljo, dne 4. t. m. Sokoli so se ustavili v gostilni pri „Pohorčki“, kamor jim je bila kašipot visoko vihrajoča slovenska trobojnica. Šmartinski mešani pevski zbor je zapel pod vodstvom neumornega gospoda nadučitelja Kvac-a več lepih zborov, ki so bili z navdušenjem sprejeti. Pozdravu gospoda Kvac-a se je odzval br. podstarosta dr. Gvidon Serbec, br. Smertnik pa je napil rožnodolinskim Slovanom. Mnogo zabave in smeha je povzročila telovadška igra „dva slepca“. Sokoli so še pred mrakom odkorakali skupaj v Žalec. Na celem izletu je vladalo pravo telovadsko veselje in kljub naporni hoji in veliki vročini, v kateri so se Sokoli urili še v redovnih vajah, izražali so svojo zadovoljnost v veselih popevkih. S posebnim veseljem pa smo opazili lep napredek žalskih Sokolov. Odlikovali so se po lepem številu — bilo jih je toliko kot celjskih — še bolj pa s pravo sokolsko disciplino. Tako naprej!

— **Šoštanjski Slovenci.** Ker se vrši na binkoštni ponedeljek na krasnem vrtu hotela „Avstrija“ koncert „Šoštanjske narodne godbe“, zato opozarjamo na to Slovence iz Celja in Savinjske doline. Narodna zavest skupnosti nam veli, da posetimo svoje soborce v narodnem trgu Šoštanj, kjer se bije tih, a žilav boj med našim narodom in oholim tujinstvom. Šoštanjčani pričakujejo v svojo sredino hrabrih stražnikov slovenske Štajerske, nadejajo se njihove moralne pomoči, da si okrepe in navdušijo slovenska srca. — Vodstvo hotela „Avstrija“ je prevzel g. Fran Rajster s 1. junijem v lastno režijo ter se priporoča obilnemu obisku. Železniška zveza je zelo ugodna: Vlak se odpelje ob 2. uri pop. iz Celja, ob pol 8. zvečer je zopet nazaj.

— **Mlad igralec na klavirju.** Na „Slovenskem raju“ v „Narodnem domu“ je vzbujal veliko zanimanje majhen, enajstleten dečko, ki je igral na klavirju najtežje točke. Mladi umetnik je sin trboveljskega organista, Ciril Ličar, ter zasluži pač nekaj pozornosti.

— **Za pisatelja Podravskega** je sklenil enoglasno mestni svet ljubljanski v svoji zadnji seji darovati mu 100 kron. Vrh tega so za našega bolnega rojaka nabrali kranjski listi, pred vsem „Slov. Narod“, znatno svoto. Koliko smo se Štajerci udeležili tega dobrodelnega nabiranja, nam ni znano; toliko pa vemo, da se kaka javna akcija ni podvzela. Na tihem pa je dati tako težko.

— **Mariborski notarijat** še ni oddan, čeprav je toliko kompetentov, da je strah. Tu pa

se ne gleda prav nič na zmožnosti prosilceve, ker prva in glavna kvalifikacija je ta, da mora biti notar ultragermanskega, prusaškega kalibra, ki bo hrustal Slovence kar po vrsti. Takega notarja išče graški satrap, Gleispach in ekscelexen Klein, ker jima je samo zato, da ustrežeta mariborskim Nemcem. Ta stvar, v čem tiči kvalifikacija za notarja, je zelo značilna za sedanji avstrijski sistem.

— **Opekla se je danes, v torek zjutraj,** kuharica pri g. Matiču v Vrtnih ulicah, Lenčka N., ko je zakurila v štedilniku. Ulila je špirta na ogenj, a pri tem se je vnel špirt v posodi, ki je eksplodirala. Pri tem je zletel vanjo plamen in užgal obleko; razbila so se pri detonaciji vsa okna v kuhinji. Gorela je živa plamenica; iztrgal so ji obleko z telesa, da so ogenj na njej za dušili. Težko opečeno so prepeljali v bolnico.

— **Ubil se je pri gradbi nove stavbe** v Gaberjih zraven gostilne „Lastovke“, tesarski pomočnik, Langeršek iz Vojnika v soboto zvečer. Postavljali so streho, pri tem pa je padel tako nesrečno na desko, da je takoj izdihnil.

— **Som vjet.** Iz Kozjega se nam piše: Dne 28. majnika je vjel posestnik Franc Uršič na meji občin Lastnič in Sv. Peter v tolmunu primeroma male Sotle soma, ki je tehtal iztrebljen 35 kil in je bil nad dva metra dolg. Meso, ki je bilo jako okusno, je v par urah razprodal po 140 K kilo tukajšnji mesar Žane Kuželj.

— **Ornig — prijatelj ljudstva.** Pekovski pomočniki pri ptujskem Ornigu stavkajo. Ta „prijatelj ljudstva“ jih preslabo plača!

— **Poročil se je dne 5. t. m. gosp. Andrej Levak,** veleposestnik z gđ. Ivanko Levak, roj. Varlec. Bilo srečno!

— **Krvava nemško-nacionalna slavnost v Domžalah.** Minuli četrtek je nemško-nacionalno pevsko društvo „Andreas Hofer“ v Domžalah na Kranjskem praznovalo razvitje društvene zastave. Nameravali so prirediti kar javni izprevod z godbo na čelu in z razvito novo zastavo, pa so jo morali na vozu skrbno zavito prepeljati na vrt, kjer je bila vsa slavnost, skrbno želatana s hrastovimi vejami na eni strani vrta. Nemci so s plavicami in frankfurtarskimi znamenji strašili po vasi in hodili sprejemati svoje goste na kolodvor. Ko je pa ljudstvo opazilo pri nekaterih došlecih tretjega vlaka samokrese, katere so prav izživljeno kazali, da jih je moral vsak videti, zavrela je zlasti starejšim možem kri. Ko se je pa okoli polpetih popoldne začelo hajlanje z vrta in ko so zapeli Nemci „Die Wacht am Rhein“, je bila bliskovo vsa množica pokonci in začela demonstrirati s prepevanjem slovenskih pesmi. Kamniška godba, pred katero so nosili velikansko slovensko trobojnico, je priigraje „Hej Slovani“ prišla pred vrt. Na zahtevanje okrajnega komisarja Lazzarinija se je morala godba odstraniti in odstraniti zastava, namreč slovenska zastava, ljudstvo je pa ostalo in pelo slovenske pesmi. Nekaj ljudstva je šlo na drugo stran vrta, kjer so videli frankfurtarice. Na klice „Abzug, Švabi!“ in „Zastave doli!“ so prišli Nemci in nemčurji k ograji, potegnili samokrese in grozili ljudem. Slovence so sramotili, jim kazali osle, plavice in — revolverje. Začeli so jih tudi obsipavati — s kamni. V sled tega nastopa je zavrela najhladnejšim Slovincem kri in tudi s slovenske strani so jeli odgovarjati s kamni. Orožniki so razganjali ljudi in rabili orožje. Pri tem je bilo mnogo Slovencev ranjenih z bajoneti. Pripoveduje se tudi o nekem smrtnem slučaju. Orožniki so suvali bajonetom in bili s kopitom, kamor so zadeli. Hlače in suknje so strgali skoro vsem ljudem. Tukaj so se odlikovala naša slovenska dekleta, ki so junaški nastavljala svoje pri orožju in klicala: „Le dajte nas, tu smo, če mora teči slovenska kri za privandrane nemške tirolske pijavke!“ Povabljeni Nemci so se odpeljali s posebnim vlakom ob poldevetih zvečer. Zastrazeni od orožnikov so se podali proti kolodvoru. Množica jih je izžvižgala in klicala gromoviti „Abzug!“ Čim pa so bili v vagonih, se je stvar koj zasnkala; zdaj so imeli namreč pogum in so začeli metati kamne na Slovence. Kamne so prinesli seboj nalašč za ta namen. Ljudstvo je v svoji razburjenosti hotelo vdreti na peron. A zdaj je komisar Lazzarinik ukazal streljati — na Slovence. Žandarmerija je trikrat ustrelila. Kroglje so žvižgale okrog glava in tekle je kri. Dva človeka sta bila obstreljena, dva popolnoma nedolžna človeka. Orožniki so še sedaj na Slovence z bajoneti. En orožnik je bil posebno divji. Prvi človek, na katerega je planil, se mu je izognil, istotako drugi in tretji, četrtemu je orožnik zabodel bajonet v stegno tako silo, da mu je stegno popolnoma prebodel in je bajonet na drugostrani ven pogledal. Ko je ranjenec ječaje vsled strašne rane šepal proti kolodvoru, ga je orožnik s puškinim kopitom udaril po hrbtu tako silo, da se je takoj zgrudil na tla in si zlomil prebodoeno nogo. — Nemci so se torej vrgli z svojo pangermansko agitacijo z vso silo na Kranjsko; pri tem jih podpira vlada z bajoneti in s puškami. Morda nedolžna slovenska kri, ki teče pod orožjem avstrijsko-pruske vlade, pomiri slovenske brate.

Društveno gibanje.

— Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje dne 8. t. m. v Šmartnem ob 10. uri dopoldan po sledečem vspredu: 1. Nagovor predsednikov. 2. Zadnji zapisnik. 3. Razgovor o konferenčnih vprašanjih. 4. Volitev delegatov za „Zavezino“ zborovanje. 5. Slučajnosti. Po zborovanju pevska vaja za koncert, ki se priredi 24. t. m. v Mozirju. Prosi se, da vsak, ki se namerava vdeležiti zborovanja, pravočasno javi svoj prihod g. nadučitelju Bardonu, Šmartno pri Gornjem gradu zavoljo kosila. Gostje dobro došli!

Politični pregled.

Rusko-japonska vojna.

Poročilo očividca o pomorski bitki. Združeno drugo in tretje rusko brodovje se je pojavilo v japonskih vodah, ko je plulo skozi Baši-cesto. — Sedaj se je pričela velika bitka. Togove ladje so se gibale z največjo natančnostjo, vse njegovo začetno gibanje je bilo proračunjeno in precizno. Kmalu so Japonci obstreljevali Ruse od vseh strani v fronti in ob obeh bokih. Prizor je bil grozen. Gromeli so velikanski topovi petdesetih vojnihi ladij. Rusi so odgovarjali, obedve brodovji pa sta se vedno gibali. Rusi so morali spremeniti svojo prvotno smer. Roždestvenski je bil v par urah premagan, ker je imel eno sovražno divizijo pred seboj, drugi dve pa ob straneh. Ni imel ne ene poti, kjer bi se bil mogel rešiti in je prišel v zasedo, ki so jo Japonci pripravili zanj že takrat, ko je bil odplul iz Madagaskarja.

Japonci so takoj spoznali moment, ko je ruski admiral ngibal, kam naj krene in so pri tej priliki podvojili svojo moč. Jeli so strahovito obstreljevati rusko brodovje. Vsi topovi ladij so bili namerjeni proti baltiški eskadri. Nad morjem so ležale goste in dolge proge dima, neprestano ožarjenega od ognja topov. Prizor je bil veličasten in pretresljiv. Sedaj je nastal med ruskim brodovjem velikanski nered. Ladje se sploh niso držale nobene smeri in nobene lege, ampak so križale sedaj proti zahodu, sedaj proti vzhodu. Sedaj so se Japonci približali. Ogenj japonskih topov je sedaj postal strahovit in poguben, kajti japonske ladje so streljale iz male distance. Sedaj že ni bilo več združenega ruskega brodovja, ker je bilo vse razkropljeno. Takoj so Japonci spoznali, da ruske ladje nimajo nobenega enotnega vodstva več. Ko je napočila tema, se je rusko brodovje še vedno pomikalo proti severu, toda mogočno japonsko brodovje je bilo razporejeno v horizontalni črti ob ruski fronti in je namerilo na baltiško brodovje vse svoje topove.

Ob 8. uri so začele delovati japonske torpedovke in torpedolovci. Togo je pognal naprej svojo torpedno flotilo. Morje so razsvetljevali metalci luči, torpedovke so švigale semtertja, japonske križarke pa so jih varovale s tem, da so obstreljevale s težkimi topovi in granatami tiste ruske ladje, ki so jih torpedovke napadle. Ob 2. uri zjutraj je bil torpedni boj najhujši. Torpedovke so se kar po več skupaj v eni vrsti z vso svojo velikausko hitrostjo pognale proti ruskim ladjam, spremljevalo je njihovo pogubonosno delo streljanje iz japonskih vojnihi ladij. Ko je napočila nedelja, se je japonsko brodovje še bolj približalo ruskemu in ga je potisnilo na zahodno obrežje Magate. Boj je trajal še celi dan. Rusi pa niso imeli nobene strateške pozicije, da bi mogli uspešno odgovarjati japonskemu ognju. Japonci so bili doma v svojih vodah. Rusi pa niso imeli nobene luke, kamor bi mogli pribežati.

— Ruski admirali. Roždestvenskij je bil njet od Japoncev, potem, ko se je nekaj časa hlabor boril s svojim ladjevjem proti japonski premoči. Nekaj časa je bila njegova ladja edini cilj japonskih granat, ki so vihrale in razdevale in razbijale po krovu kot ciklon. Vsled tega so prenesli admirala z osmimi štabnimi častniki na rušilca „Bjedovi“, na katerega so zdaj Japonci obrnili svoja ogenj bruhajoča žrela. Roždestvenskij je bil večkrat ranjen, „Bjedovi“ je postal nezmožen za gibanje in bil njet. Roždestvenskega so krvavečega iz več ran našli na dnu ladje. — Nebogotov je v japonski sužnjosti.

Admiral Nebogotov. — Japonci so zjutraj 28. maja zagledali Nebogotovo brodovje, ki je nepremično ležalo med pečnami otokov Liancourt. Ena ladja je ubežala, in po prvi salvi so Japonci zahtevali od Rusov, naj se udajo. Rusi niso odgovorili. Japonci so pripluli še bližje, ustrelili drugič ter ponovili poziv. Rusi, ki niso odgovorili z nobenim strelom, so spustili rusko in dvignili japonsko zastavo. Rusi so bili v paradni uniformi; bledi ko zid so stopili pred poveljnika „Ašime“ in Nebogotov je dejal: „Pridem predlagat udajo svojega brodovja“. Ko so Japonci obiskali ruske ladje, so našli, da je krov „Orla“ polit s krvjo, večina topov je bila razpočenih, lafete polomljene. Nered je bil grozen. Vse je kazalo, da moštvo ni hotelo slediti admiralovim poveljem. — O Admiralu Skridlovu se poroča, da živi v Petrogradu. — Felkerzam je umrl 23. maja zaradi želodčnega raka. Admiral Roždestvenskij, ki ga je nekaj dni pred smrtjo obiskal na „Oslablji“, je prepovedal admiralovo smrt naznaniti brodovju.

Ruske izgube.

Lista potopljenih, oziroma vzetih ladij (prva številka znači moštvo, druga tone): 1. Bojne ladje prve vrste: „Borodino“ (740 — 13.500). „Arjól“ (740 — 13.500) v oblasti Japoncev, „Aleksander III.“ (740 — 13.500), „Knjaz Suvorov“, (740 — 13.500), „Oslablja“ (732 — 12.600). 2. Bojne ladje druge vrste: „Navarin“ (630 — 9500), „Sisoj Vélíki“ (590 — 8800), „Imperator Nikolaj I.“ (630 — 9650) v oblasti Japoncev. 3. Obrežne oklopnice: „Generaladmiral Apraksim“ (250 — 4200), „Admiral Senjaním“ (250 — 4200) obe v oblasti Japoncev, „Admiral Ušákov“ (250 — 4200). 4. Stare križarke: „Admiral Nahimov“ (570 — 7782), „Dimitrij Donskoj“ (550 — 5900), „Vladimir Monomah“ (490 — 570). 5. Hitra križarka „Šemčug“ (300 — 3106). 6. Pomožna križarka: „Svetljana“ (360 — 3828).

Ubegle ruske ladje.

Kolikor je znano ob uri, je ušla iz bitke v Vladivostok le hitra križarka „Almas“ (300 — 3285). Neznano kje so: hitra križarka „Isurud“ (300 — 3106) in dve pomožni križarki „Avrora“ (422 — 6700) in „Aljóg“ (580 — 6675).

Ruska vojna se bo nadaljevala, a po novem načrtu. General Linevič je dobil ukaz, da se izogne vsaki večji bitki in se umakne pred Japonci v Sibirijo. Rusija absolutno ne sklene miru. S tem prisili Japonsko, vzdrževati v Mandžuriji ogromno armado, kar mora v doglednem času provzročiti popoln finančni in gospodarski bankerot Japonske.

Narodno-gosp. novice.

O poletnem obrezovanju trt ali mandanji.

V predtrtonšnih časih se ni o takozvanem poletnem obrezovanju ali mandanji in skrajšavanju trtnih pognankov nič vedelo, in se torej tudi izvrševalo ni. Trte se je spomladi obrezalo, nakolilo, povežalo, potem se je pa mladje po kolju kvišku vezalo. K večjemu se je podobiralo trte, to je, obralo se je pognanke, rasoče na starem lesu ali na deblu trte. No, potoženo bodi, da se tudi še zdaj po vinogradih, v katerih se je že marsikaj na bolje obrnilo, glede skrajšavanja pognankov le kaj malo ali najrajše nič ne stori. Po vseh vinorodnih deželah, v katerih se vinogradstvo nahaja na visoki stopinji napredka, naklanjajo vinogradniki temu delu, recimo na kratko mandanju, veliko pozornost, in to po vsej pravici. Oglejmo si najprej, kdaj in kako se to delo vrši, potem bomo našli pa šele njegove koristi.

Ko so pognanki na trti toliko odgnali, da jih lahko h kolu privežemo, je čas mandanja nastopil. Ako je trta pravilno obrezana, to je tako, kakor je to za naše podnebne razmere najpriporočljivejše, ako ima namreč vsaka že rodovita in dobro rasteča trta svoj palec (čep) in svoj napnec (šparon), izvršuje se mandanje takole: Najprej se pogleda, je li palec storil svojo dolžnost in nastavlil tri krepke pognanke. Ako jih je, se priveže s slamo vse tri h kolu. Za vezavo pognankov se rafija lik ne priporoča. Lik stane več kakor doma pridelana slama, vežnja ž njim gre odločno veliko počasnejše izpod rok kakor pa ona s slamo, in rafija-vez preje lahko ob silnem vetru pognanke polomi, kar slamnata vez nikoli ne stori. Ako se pa na palcu le dva ali mogoče še celo — vsled pozebe — le en sam pognank nahaja, potem pritegne se tudi prvega, oziroma prvega in drugega najbližnjega na napnencu rastočega, h kolu ter se ga k temu priveže. Ko se je to delo na palcu izvršilo, preide se na napnec, na katerem se takole postopa: Vsak pognank, na katerem se nič zaroda ne nahaja, se kar odstrani in odmanda, vsak pognank pa, na katerem se nahaja zarod, se skrajša na ta način, da se odščipne nad četrtim listom, rastočim nad najvišjim zarodom. Ako je mogoče take skrajšane pognanke k enemu ali drugemu kolu privežati, se to stori, ako pa ni mogoče, pusti se jih neprivežane. Na Nemškem, kjer mandanje kaj vestno izvršujejo, odščipnejo tudi vse zalistne pognanke (zalistnike) na pušenih pognankih, kar pa ni ravno neobhodno potrebno. Končno omanda se še vse po deblih nahajajoče pognanke popolnoma, ako ni znabiti kak pognank za skrajšanje, to je za znižanje previsokega debla potreben. V poslednjem slučaju se pusti najmočnejši in na zaželenem mestu rastoči pognank na trti ter se ga priveže k deblu. To je torej celo delo, katero imenujemo mandanje. Ono je res, da nekoliko zamudno, toda prav kratkočasno, osobito pa prekoristno.

Prekoristno pa je iz sledečih vzrokov:

1. Na palcih, kateri imajo v prvi vrsti ta namen, da na njih pridelamo krepak les (mladike) za prihodnje leto, in v drugi pa šele ta, da pridelamo na njih v tekočem letu tudi grozdje — si s tem delom resnično kaj lep, močan les za prihodnje leto zagotovimo. Redilne snovi, katere bi se porabile za popolnoma nepotrebno zdaljševanje pognankov na napnencih, se porabijo za pognanke na palcih, ki postanejo vsled tega veliko močnejši.

2. Grozdje na napnencih in palcih postane vsled mandanja veliko lepše, debelejšje in tudi prej dozori. To pa vsled tega, ker se redilni snovi, katere bi trta porabila za čisto nepotrebno zdaljšanje pognankov na napnencih porabijo raje za grozdje.

3. Na pravilno omandanih trtah pride grozdje bolj na zrak, na solnce, kar zorenje pospešuje; razne bolezni, kakor grozdno plesnobo, peronos-ooro, posebno pa gnijenje grozdja pa odvrča.

4. Žvepljanje in škropljenje trt vrši se v pravilno omandanem vinogradu neprimerno hitrejšje in uspešnejše, in to pri izdatno manjši porabi žvepla in galice.

5. Zimska režnja postane vsled mandanja veliko lažja in enostavnejša.

6. Mandanje je najboljši pripomoček proti neprimerno hitrem zdaljševanju ali kar je vse eno, hitrem zvišavanju trt v starem lesu ali v deblih. To pa zato, ker na pravilno omandani trti vedno prav gotovo na palcu najmočnejši les pridelamo, pri neomandani pa je prav lahko mogoče, da na palcu le slabotni, na napnencu pa veliko močnejši les dobimo, katerega je treba potem pri zimski režnji izkoristiti, to je na trti pustiti. S tem pa se trte nepotrebno zvišujejo.

7. Pravilno, leto za letom izvršeno mandanje podaljša tudi dolgotrajnost trte, njeno življenje. To se zgodi zato, ker se redilne snovi v zemlji ne izkorišča za popolnoma nepotrebno pridelovanje lesa na napnencih, kateri imajo le eno leto služiti, v drugem se jih mora pa proč porezati. Vse te naštete koristi so pač tako velike in tako izdatne, da se mora človek le čuditi temu, da se mandanje še tako zanemarljivo, neredkokrat kar popolnoma opušča.

To delo naj bi pač vsak vinogradnik med vsakoletna dela obdelovanja vinogradov sprejel ter ga bolj vestno ko le mogoče izvrševal.

Binkoštni pondeljek

veliki

Vrtni koncert

„Šoštanjske narodne godbe“

v hotelu „Avstrija“ v Šoštanju.

— Začetek ob 3. uri popoldne. —

K obilni udeležbi vabi

(289) 2—1

Fran Rajšter.

Kozolec

s 6 štanti je

naprodaj.

(289) 2—1

Fran Rajšter.

Okoli 7 oralov

košnje

se da takoj v najem

na posestvu „Dijaškega doma“ na Dolgem polju pri Celju.

Pogoji se izvedo pri posojilnici v Celju.

(290) 2—1

Stara, dobro vpeljana

TRGOVINA

z mešanim blagom v Vojniku

se takoj odda.

Vpraša se pri

Amaliji Rakef v Vojniku.

Loterijske številke.

Gradec, dne 3. junija 1905: 26, 62, 77, 78, 30.
Dunaj, " " " " 7, 58, 83, 89, 57.

Služba

občinskega redarja in sluge
se odda s 1. julijem t. l.

z letno plačo 480 K, prosto stanovanje in obleko.
Nadalje redni postranski zaslužek 132 K. Prošnje
(287) 2-1 je vložiti do 20. t. m.

Županstvo trga Žalec.

Nov napol pokrit

(286) 1

malo rabljen, s prestavljivim sprednjim sedežem

je naprodaj.

Naslov se izve pri upravištvo „Domovine“.

2 trgovska pomočnika

dobra prodajalca

zmožna obeh deželnih jezikov, eden za
špecerijo in eden za sukno, se sprejmeta
tako pod ugodnimi pogoji.

Kje, pove, upravništvo „Domovine“. (285) 1

Učenec

za sedlarsko obrt

se takoj sprejme pri sedlarju v Celju, Hermanova
ulica št. 2. (284) 1

Gostilna

„Pri divjem možu“

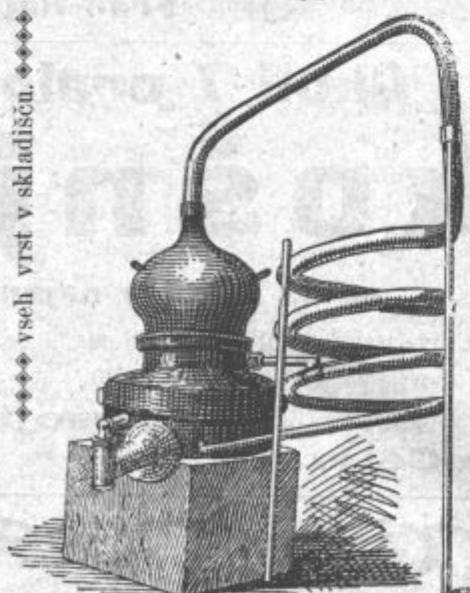
v Spodnji Hudinji pri Celju

se da v najem.

Ponudbe se naj pošljejo na Simon Kukeca
v Žalec. (279) 3-2

Zacinjenje in popravila vsake vrste
točno in ceno.

Kotli za pranje in kuhanje
žganja

Demetrij Glumac, kotlar

Celje, Graška cesta št. 28

se priporoča p. n. naročnikom za vsa v njegovo stroko
spadajoča dela kakor za vsakovrstno monti-
ranje parnih kotlov, za parne stroje, v
barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovar-
nah za sveče in magarin itd., paro- in
vodovode v bakru in železu.
(238) 50-8

P. n.

(288) 1

Podpisani naznanjamo v zmislu dež. uk. l. št. XXI.
od 17. majnika 1905, da bodo prodajalne **zaprte**
vsako nedeljo od **1.** ure popoldne do **7.** ure zvečer
in od **7.** do **9.** ure zopet odprte.

Ker se med tem časom tudi pri stranskih vratih
ne bode prodajalo, prosimo naše častite odjemalce,
da nakupijo svoje potrebščine v nedeljo dopoldne.

CELJE, dne 2. junija 1905.

J. Achleitner l. r. Avgust Lachnit l. r. Mihael
Antlei l. r. Štefan Krein l. r. Vincenc Janič l. r.
K. Regula l. r. F. Vošnjak l. r. B. Smartschan l. r.

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna.

Trgovina z železnino „**MERKUR**“ P. MAJDIČ, Celje

priporoča:

TRAVERZE, železniške šinje CEMENT, cevi iz
kamenščine in strešno lepenko.

Razne poljedelske stroje

posebno pa

peronospora-brizgalnice.

! Gumi za cepljenje !

Kose, srpi in najboljši brusni kamni.
Mreže in trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

CENIK POLJEDELSKIH STROJEV JE IZŠEL.

Original
SINGER

Nähmaschinen

Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposablja stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica št. 8.

(152) - 17